

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Johannis Meyeri S. Literarum Doct. & Prof. Uxor
Christiana Sive De Conjugio Inter Duos Deque Incestu Et
Divortiis, Dissertationes Tres**

Meier, Johannes

Amstelædami, 1688

Cap. V. & ultimum. Qua pœna polygamia sit afficienda?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40272

Qua poena afficienda Polygamia?

THesi XC. & ultima queritur Th. Aletheus, Carolum V. in-
 stinctu Nunciorum Apostolicorum primum capitale poenam
 in polygamos promulgasse, a Concilio Tridentino postea Ana-
 themate confirmatam. Clarissimus Carpzovius *Par. II. Pract. nov.*
q. 66. num. 15. seq. varias refert Doctorum opiniones, qua poena
 coercendum sit *de jure civili* crimen digamiae & polygamiae. 1. quos-
 dam opinari, stupri poena afficiendos esse digamos, quae sit publi-
 catio dimidiae partis honorum, in personis honestis; castigatio vero
 corporis cum relegatione, in aliis vilis conditionis personis. 2. ali-
 os existimare, in bigamos, sive sint viri, sive foeminae, capitaliter
 animadvertendum, eosque gladii poena afficiendos. 3. alios arbitrio
 judicis relinquere, quam poenam pro facti & personarum qualitate
 decernere velit, quia certa poena de jure civili definita non est. 4.
 quosdam arbitrari, in crimine bigamiae poenam adulterii obtinere;
 eamque ducenti duas uxores, vel nubenti duobus viris, infligen-
 dam esse. Uxorem duos viros habentem, virgis caesam in mo-
 nasterium detrudendam, virum vero bigamum fustigandum &
 relegandum esse. Quod probat ex *Novell. 117. Cap. 11. A. h. ho-
 die: C. de repud.* Sed poena mortis afficiendos solummodo viros
 cum alienis uxoribus conjugatis concumbentes, non uxores adul-
 teras nec maritos ad foeminas solutas prolapsos. Huic sententiae ut
 verissimae subscribit Carpzovius.

II. Addit tamen, hodie in Imperio Romano-Germ. sanctione
 Carolina bigamos capitaliter puniri, non modo poena corporis
 afflictiva, sed mortis supplicio & poena gladii; nec eo tantum casu
 poenam capitale locum habere, si quis alterius uxorem priori su-
 perinduxerit, juxta Matt. Wesenbec. sed & si quis solutam superin-
 duxerit; & hanc sanctionem Carolinam in foro Saxonico etiam ob-
 servandam esse. Fallere tamen hoc, dicit, 1. in bigamis, viro &
 uxore, qui conjugate adhuc superstite, cum aliis matrimonium contra-
 xerunt, & per benedictionem sacerdotalem perfecerunt, copula
 tamen carnali non subsecuta. 2. fallere, in persona deserta. 3. fallere
 in persona, quae conjugate ex justa causa absente, quem decessisse
 probabiliter credidit, secundum matrimonium contraxit. 4. fallere
 hoc

hoc in foemina soluta, quæ cum marito, qui uxorem habet, matrimonium contrahit & concumbit. Tandem fallere in viro juvene, aut foemina soluta, qui quæve cum conjugata persona scienter quidem sponsalia contraxit, nondum tamen cum eadem concubuit. In hisce cessare pœnam gladii, dicit.

III. Ita Clarissimi Viri Brunnemannus & Strykius *de Jure Ecclesiast. lib. 11. Cap. XVI. §. 1.* In imperio Romano huic crimini gladium dictari, probant *Crim. Artic. 121.* adeo ut intercessio & remissio Conjugis innocentis bigamos ab hoc supplicio non liberet *Carp. Prax. Cr. q. 66. n. 39.* Graviorem autem dubitationem videri, An concubitu nondum secuto, licet copula sacerdotalis intervenerit, gladii pœna cesset, ex mente Caroli V. Dubitat. Cl. Strykius. Graviorem autem dubitationem videri, addit, an ex gratia Principis ultimi supplicii pœna bigamo remitti possit? plerisque ad casus non dispensabiles hoc referre, cum gravius adulterio crimen bigamiam vocet Carolus V. Henricus Brouwer *de Jure Connub. Lib. 11. c. v. §. 21. sq.* non improbandam judicat Caroli V. criminalem constitutionem, eamque nonnullis Belgii provinciis placere, ex Ant. Matthæo probat.

IV. Ne & hic ἀσυμβολῶς esse videar, etsi tacente Scriptura, vix quidquam adferri potest, quod huic difficultati occurrat, ad pœnam gladii tamen festinandum non esse, absque necessitate, existimo. Mortis supplicium hic locum non habere, *Primo* probari posse videtur ex eo, quod Levit. xx. ubi pœnæ incestus & reliquorum scelerum ac illicitarum nuptiarum commemorantur, nulla facta sit mentio pœnæ, qua affiendi sint transgressores commatis 18. Lev. xviii. quod supra etiam ben Mosche Karæum observasse, vidimus. *Secundo* pœna capitis ab ipso Deo in adulteros statuta est Lev. xviii. 20. xx. 10. Deut. xxii. 22. Joh. viii. 5. sed polygamia tolerata Unde diversam utriusque criminis rationem esse, liquet; etsi polygamia vii. præcepto annumeretur. Ita inter alia Rev. J. Sylvio respondit Cl. Coccejus *Epistola xcvi. ad casum divortii: non nihil movet, quod Deus in lege toleravit polygamos, & viros pellicem habentes vel concubinam, eisque pœnam capitis non irrogavit neque jussit ab eis uxores recedere: at uxoribus adulteris pœnam capitis proposuit.* 3. Quia Apostoli, ut supra probatum, gentiles polygamos, ad Christiana Sacra accedentes, tolerarunt. Certe non tolerassent, si crimen foret, gladii vel mortis pœna affiendum.

V. Jus Hebræorum polygamos a Deo toleratos nulli pœnæ subjecit

jecit. Si illis æque ac nobis pro peccato habita fuisset, procul dubio flagellis eam puniendam judicassent. Ita Maymonides *Tract. Sanhed. Cap. XIX.* teste Seldeno *de Synedriis lib. II. Cap. XIII. §. 8.* docet, *concumbentem cum uxoris sorore Lev. XVIII. 18.* (quam legem de polygamia exposui,) item *cum meretrice; virginem comprimentem, eamque divortio ejectam non recipientem; Infamiam uxori quasi divortio ejecta inferentem, nec eam recipientem; & Regem multiplicantem sibi uxores, hos omnes verberandos & flagellis puniendos fuisse.* Conf. Maym. *Ifuri Biah. Cap. I.*

VI. Hac igitur similive arbitraria pœna, pro ratione circumstantiarum, meo iudicio polygamia quoque affici potest. Et tantum abest, ut ex gratia Principis ultimi supplicii pœnam bigamo remitti posse, dubitem, ut solam polygamiam, nisi alia crimina accesserint, morte puniendam non esse putem. Quemadmodum *Facultas Juridica Viadrina*, hac de re consultata 28. Jan. 1670. pœnam bigamiæ capitalem, non esse juris divini, & quæ jure divino non est dictata, remitti posse, accurate respondit; quod Responsum Celeb. Strykius l. c. subnectit.

Primæ Dissertationis Finis.

SOLI DEO GLORIA ET GRATIÆ.

INDEX